

VILÁG PROLETÁRJA! EGYESÜLJETEK!

Vörös Lobogó

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XX. évfolyam, 6146. szám

Vasárnap, 1964. december 13.

4 oldal, 20 bant

Evelezőink írják

Mindig az élen

A Butorgyár 1-es számú fényező osztályán mindenki jól ismeri a Matusinka István elvtárs által irányított termelési brigád tagjait. A munkaközösség főleg ebben az évben vált ismertté, de nemcsak a részlegen, de az egész gyárban is többen tudnak létezéséről. S e népszerűsége eddig kifejtett szorgalmas munkájának köszönhető.

Mindegyikük tizenötven van, de mind az idősök, mind a fiatalok egytől-egyik jó szakemberek. S ez meg is látszik mindazon, a butorkalkulácziókat, melyek kezük aól kikerülnek. Nem találhat azokon senki kivételét. Ez pedig annak tulajdonítható, hogy a brigád tagjai, Matusinka Istvánnal az élen, mindig arra törekednek, miszerint szigorúan betartsák mindazokat a technológiai folyamatokat, melyek a butorfényezés műveleténél szükségesek.

A brigád tagjai az egész részlegen személyes példamutatással

az élen járnak a munkafegyelm erősítése terén. Náluk már nagyon régen nem fordultak elő kétségek vagy igazolatlan hiányzások. A 480 perces munkaidőt mindig teljes egészében kihasználják. A részlegen a legfegyelmesebb dolgozók közé tartoznak.

Egyáltalán nem véletlen, hogy a Matusinka István vezette termelési brigád tagjai ez év minden hónapjában a szocialista verseny élenjárói voltak. S e közben természetesen soha sem maradtak adósai termelési feladataiknak. Nem beszélve a minőségről, amely mindig kifogástalan volt. Hogy kik a brigád legjobbjai? Ezt nehéz volna meghatározni. Valamennyien az élen járnak. Különösképpen pedig Lázár Tibor, Bartha Lajos, Loch Paul, Kondor Lajos és még sokan mások, akik minden elismerést megérdemlnek.

Márton Béla

A minőség javítása —

munkaközösségünk állandó célkitűzése

A Teba gyár vígyonifonodájának munkaközössége állandó feladatának tartja a fonalak minőségének szüntelen javítását. E terén ez év folyamán részlegünk munkásai, mérnökei és technikusai szép eredményeket értek el. Elsősorban is arra törekedtek, hogy a termelési folyamat minden egyes műveletét a technológiai szabályok szigorú betartása mellett végezzék. Dolgozóink meg is értékelték a kérdés fontosságát és a szakemberek irányításával igyekeztek mindennapi munkájuk során eredményesen alkalmazni a haladó munkamódszereket. Ugyeltek arra is, hogy gépek tökéletesen működjen és minél ritkábban forduljon elő üzembazavar. Igaz, hogy e terén minden fonónő jelentős segítséget kapott a mesterektől és mesterhelyettesektől.

Hasonlóképpen a minőség kérdése minden hónapban ott szerepelt a szakszervezeti csoportok gyűléseinek napirendjén. Ilyen alkalmakkor munkaközösségünk mindig értékelte a minőség javítása terén elért eredményeket és

hiányosságokat, valamint értékes javaslatokat tett a fontos kérdésekkel kapcsolatban. Ugyisint nem feledkeztek meg arról sem, hogy alaposan megvizsgálják mindazokat, akik felületes munkájuk miatt nem tettek eleget minőségi feladataiknak.

Igy például a közelmúltban Gábor István, Losan Lucretia, Kling Terézia, Rung Terézia nem tartották be a megszabott technológiai folyamatot, gépükre sem ügyeltek kellőképpen s e miatt rosszminőségű fonalat gyártottak. Ezt az esetet munkaközösségünk nem hagyta figyelmen kívül. Bírálathoz részesítette az illető dolgozókat. A gazdag szakmai tapasztalattal rendelkező fonónők foglalkoztak velük és segítséget nyújtottak nekik. Ez meg is hozta az eredményt. Ma már valamennyien sikeresen eleget tesznek mind mennyiségi, mind pedig minőségi feladataiknak.

Azt, hogy munkaközösségünk valóban szívügyének tekinti a minőség kérdését, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az ebben az évben gyártott fonalak legnagyobb része első osztályú minőségű volt. Természetesen, hogy továbbra is minden egyes fonónő az a cél vezérlő tevékenységében: mindent elkövetni, hogy az általa gyártott fonalak a követelményeknek megfelelő minőségben kerüljenek tovább a szövődébe.

Gavril Constantin

Bizony jól jön az utbaigazítás, a jótanács, amikor az ember még csak a szakma „gyermekcipőit” tapossa. Ezért szegődött árnyékként Mager Victor ifjú munkás, a szakiskola III. éves hallgatója Breier Vilmos kommunista szerelő nyomaiba a Gépjavító Üzem II. részlegén. Hiszen Breier elvtárs olyan ügyes, tapasztalt szakember, akitől sokat, nagyon sokat lehet tanulni.

(Kelen Ferenc felvétele)

Felelősségérzettel

Evről-évre egyre szépült és fiatalodott városunk. A modern vonalú új háztömbök és korszerű kereskedelmi egységek, valamint a hatalmas iparvállalatok épületei szemet gyönyörködtető színfoltként jelentek meg. Ezenkívül a város különböző utcáiban egyre több épületet öltöztettek új kontósba a lakáskarbantartó vállalat szorgalmas dolgozói. Idén például több, mint hatvan épületen végeztek általános javítást, tatarozást.

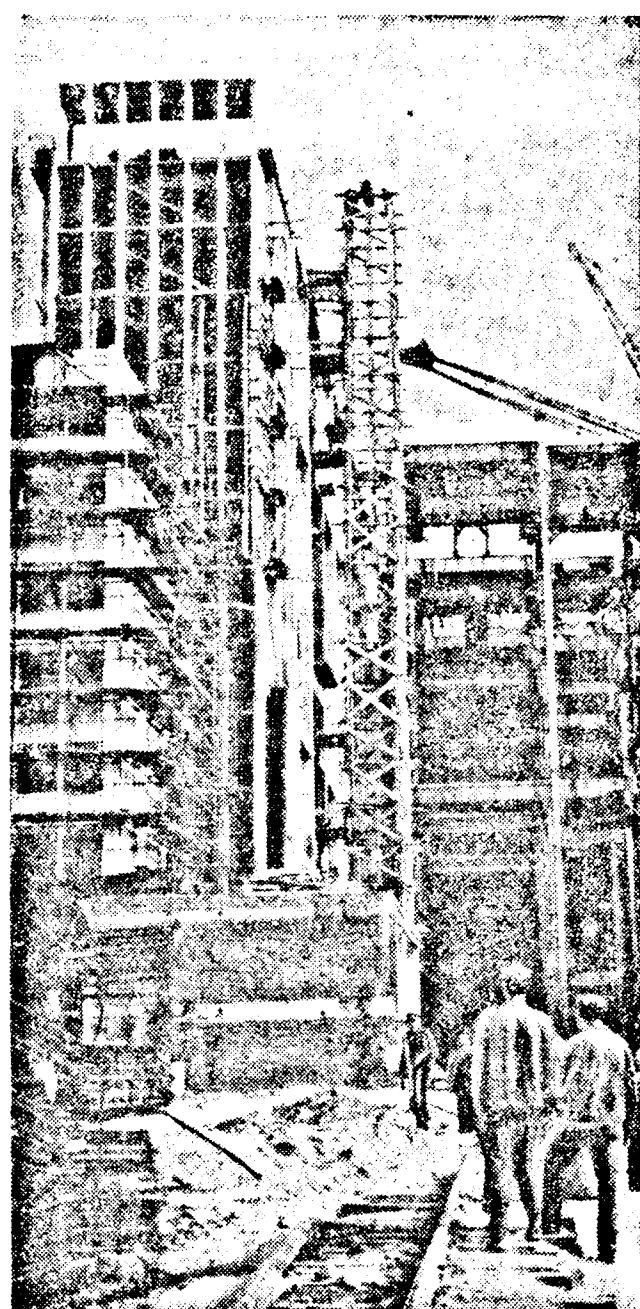
A lakáskarbantartó vállalat igazgatója, Papp András elvtárs elmondotta, hogy az általános nagyjavítások mellett ebben az esztendőben nem kevesebb, mint 1340 lakótömbön végeztek kisebb-nagyobb javítási munkákat. Mindezek ékesszólóan bizonyítják: a lakáskarbantartó vállalat munkaközössége igyekezett eleget tenni a megnövekedett követelményeknek. Különös figyelmet fordítottak a lakosság által igényelt különböző javítási műveletek mielőbbi elvégzésére. Dicséretre méltó az a tény, hogy a lakáskarbantartó vállalat I. és V. körzete alosztályainak felelősei operatív módon foglalkoztak a benyújtott kérések megoldásával.

Jelenleg a lakáskarbantartó vállalat dolgozói azon fáradoznak, hogy határidő előtt valótárássá idei tervfeladataikat. Erre minden lehetőség meg is van. Szorgalmukkal, lelkesedésükkel ezideig is kimagasló sikereket értek el. A karbantartási és javítási munkálatok mellett, amelynek mutatóját 102,7 százalékosan vállalták valóra, figyelmet fordítottak a lakbér befizetés mutatójának teljesítésbentartására is. Egyébként ezirányban az eltelt 11 hónapban 2,3 százalékos túlszármalást értek el.

könnycinek árja nem apadt egyetlen pillanatra sem. Hulltak, hulltak szeméből a bánat kesernyésen sós harmatcseppjei a csöppség arccsájára.

Az utóbbi évek során képeztelen sokszor próbálta felmérni azt a roppant, megfoghatatlan távolságot, amely a bolygó megközelítésére induló Embert a csillagoktól elválasztja. Sohasem sikerült neki. De ezekben a pillanatokban, az önkívület határán is megsejtette, hogy nem mindig a világűrben van útja a legközelebbi csillaghoz, hanem az a néhány kilométer, amely az utazási orvosi rendelőt a Gyermekkorház-tól elválasztja. Bár a mentőautó oly gyorsan száguldozik keresztül a városban, mint addig talán soha.

Parányi, hőszi, üvegezett ajtó körtem. Lenuta ott jékszik csupaszon az ágyon, körülötte fehérköpenyes, idegen emberek — Vasilovici Romulus főorvos, a Gyermekkorház igazgatója, Barabás Denisa és Giugiulean Ion szakorvosok, Fekete Mária asszisztens és a többiek. De Caia Paraschiva nem ismeri őket. Számdra idegenek valamennyien. Csak azt tudja, hogy kivételé karjából a

Hazai gyártmányú villámlásmérő

A légköri villamossági jelenségek tanulmányozása keretében a Meteorológiai Kutatóintézet szakemberei országunkban első ízben villámlásmérőnek nevezett készüléket terveztek és szerkesztettek.

A szakembereink által szerkesztett készüléket a villamos kisülések övezeteinek meghatározására használják fel az ország területén. Alkalmazása igen nagy jelentőségű az időjárás előrejelzése, a repülés biztonsága és a nagy feszültségű villamos vezetékek megvédése szempontjából.

Ez év folyamán 16 villámlásmérőt készítettek és szereltek fel az ország különböző pontjain elhelyezett meteorológiai állomásokon.

Korszerű tejtermékgyárak

Galacon, Petrozsényben és Szatmáron három új tejtermékgyár épült napi 200 000 liter tej feldolgozására. A nagy teljesítményű berendezések lehetővé teszik az egész gyártási folyamat gépesítését és automatizálását. A nyersanyag és a késztermékek állandó vegyi és bakteriológiai ellenőrzése korszerű laboratóriumokban történik. A szatmári gyár technológiai próba alatt áll. A petrozsényi gyárban megkezdődött a gépek bejártása, a galaciban pedig most folyik a szerelés.

Az idén megkezdte a termelést a temesvári és a bákói tejtermékgyár, amelyek 100 000, illetve 50 000 liter tejet dolgoznak fel naponta. Ezekből a gyárakból minden nap sok friss tej, joghurt, tehéntúró, vaj, tejföl és más termékek kerülnek az üzletekbe. Botfalun, Homoródon, Tg. Neamton, Murginben is tejtermékgyárakat helyeztek üzembe, amelyek csaknem 1 200 tonna sajtot és 250 tonna telemea-túrót termelnek évente.

Bővül a választék

A Köfal- és Vegyipari Minisztérium egységei a lakosság szükségleteinek kielégítésére számos új háztartási termék gyártását kezdték meg. A temesvári Chimica gyár rövidesen forgalomba hozza a kiváló minőségű Trial ruhatisztító szert és a mosógépeknek használandó Far mosószert.

Még ebben a hónapban árusítani fogják a bukaresti Aurora gyár kollekcióját által létrehozott. Sad peccatitiztító paszdt.

Jövő év elején három új rovarirtó port, valamint a citrikus növények, rózsák stb. számára készített, műtrágyafelvételeket hoznak forgalomba. Az új háztartási

Tengeri gát épül

Konstancán megkezdődött annak a tengeri gátnak az építése, amely megvédi a hullámvéréstől a tengeri kikötő bővítés és korszerűsítési terve keretében létesítendő új medencét. A két, együttesen több mint 5300 méter hosszú gát által határolt új medence mintegy háromszor nagyobb lesz a jelenlegi kikötői medencénél.

de sikerült leküzdenünk. Néhány nap alatt minden rendbejött.

— Pedig tegnap... még semmi baja sem volt...

5.

Olyan jó, megnyugtató érezni ennek a gyöngéd kéznek a biztató nehezét, de később mégsem bízt benne. Hiszen teltek, multak az órák és Lenuta csak nem nyitotta fel csillagokhoz hasonló, ragyogó szemét. Feküdt, jeküdt mozdulatlanul. És vértelen ajka, sápadt arccsájára szinte versenyre kelt a szöske fejecskét övező párna huzatának habfelhérvédel. O pedig ült mellette és szíve dobbanásával mérte a múlt időt. Könyvei is elapadtak már, de égő szemének parázsát nem bírta elfordítani a gyermekről.

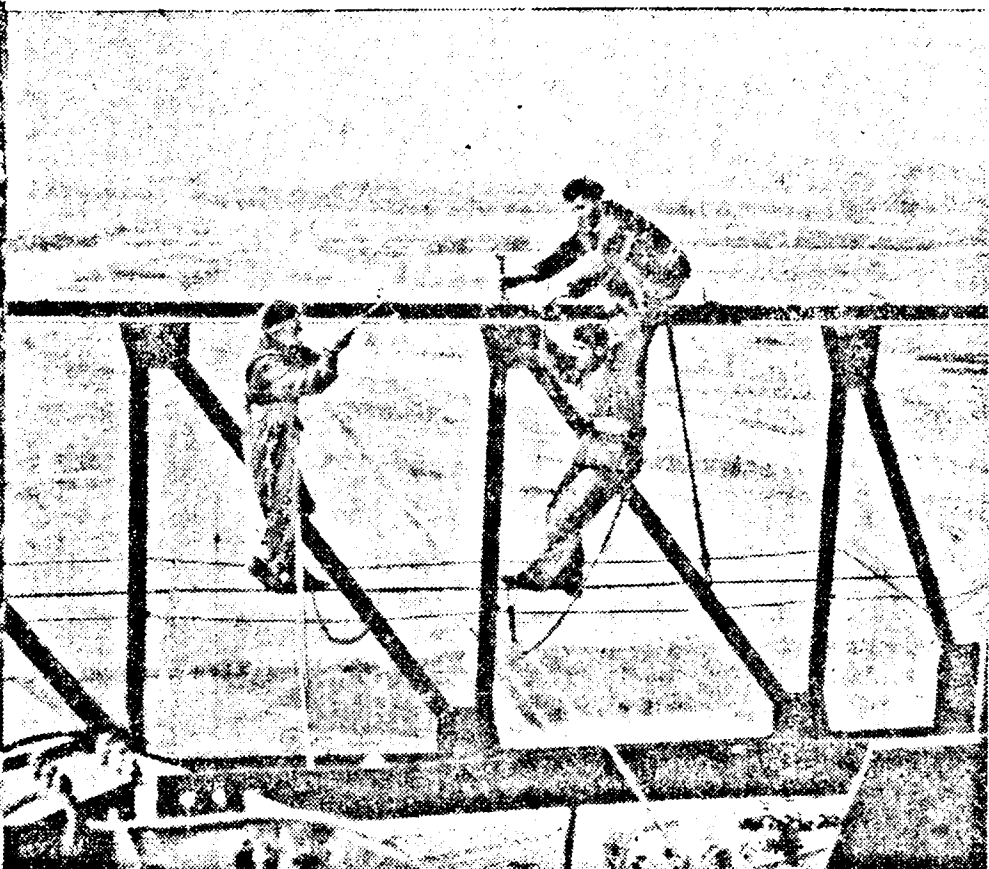
Aztán — ugy két óra tájban — megrebentek a halottny szemhéjak és szóra nyitott az addig szorosan összezárt ajkak.

— Mama, mamácska... — El, el a gyermekem! — ujongott fel Caia Paraschivában a lélek. Egyik pillanatról a másikra felengedett benne az a szörnyű aggodalom, amely szinte jéggrémesztelte agyát, szívét, mindenét. Olyan könnyűnek, boldognak érezte magát ezekben a percekben, mint akkor, három és fél esztendővel ezelőtt, amikor a kislányt a világra hozta.

Kása János

HAZÁNK MINDEN TÁJÁRÓL

A Craiova—Isalnita-i hőerőmű építőtelepén

Teljes kapacitással

A Beszterce hidroenergetikai szabályozásán munkálkodó építők és szerelők üzembe helyezték a costisai vízierőmű második, 7500 kilowattos áramfejlesztőjét, s most az erőmű teljes kapacitással működik. A Beszterce vize Békás alatt az országos energetikai rendszerbe bekapcsolt hat vízierőműturbínát hozza működésbe.

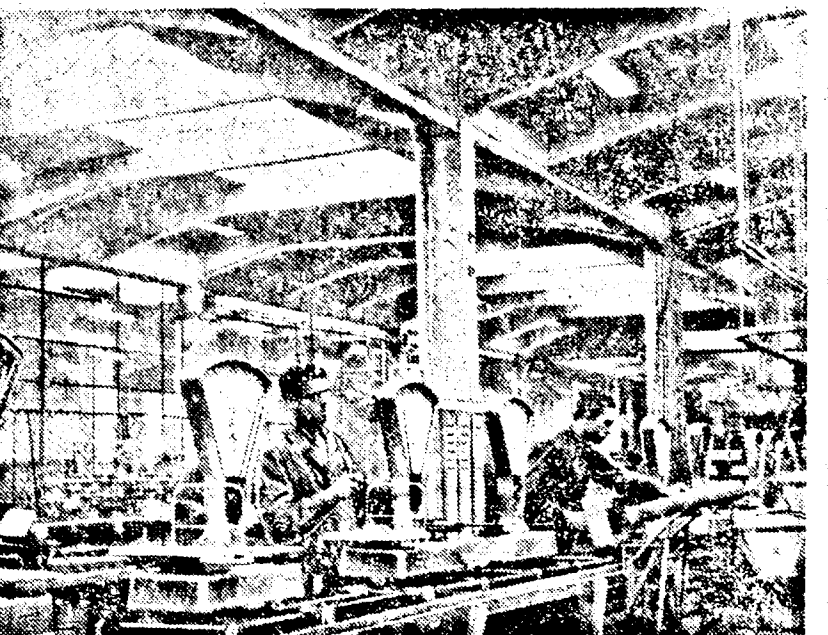
Korszerű, gazdag áruválasztékkal ellátott ánkiszolgáló élelmiszerüzlet nyílt a Hunyad tartományi Hátszegen.

Újabb típusú Diesel-mozdony

A fővárosi 23 August üzemek munkaközössége újabb típusú 120 lóerős, rendes nyomtávú Diesel-mozdonyt épített. A belső üzemi szállításra, tolatásra, stb. szolgáló új típusú tökéletesebb motorral és áttételi rendszerrel szerelték fel.

Az új mozdonyt el látták automata fékkel, különleges futóberendezéssel, ami megkönnyíti a motor beindítását hideg időben. Tökéletesítették a futóművet, a hő- és hangszigetelő rendszert. Újraterveztek a karosszériát és a vezetőkabint is, s így az új mozdonyt elegáns vonalú, modern kivitelezésű.

A fővárosi 23 August üzemekben sorozatban gyártják a keskeny nyomtávú (760 milliméter) ipari rendeltetésű Diesel mozdonyokat.

Szakszerű, pontos mérő- és ellenőrző műszerekkel végzett igényes minőség ellenőrzésre van szükség az ipari termelés minden területén ahhoz, hogy a műszaki-analitikai feltételek arányában tovább javuljon a termékek minősége. A nagyszabedű Balanta gyár 140 fős kiváló minőségű mérő- és ellenőrző készülékekkel segíti a műszaki ellenőrök munkáját.

Élénk műszaki propaganda

Jó munkát fejt ki a Szerszámgépgyárban a mérnökök és technikusok bizottsága. Fontos feladatuknak tekintik a technika és tudomány legújabb vívmányainak népszerűsítését. Ez irányban konkrét munkaterv alapján irányozták elő a teendőket. Emellett érdemel, hogy az utóbbi időben több műszaki tudományos ülést tartottak. A közelmúltban például városunkból 47 mérnök és technikus vett részt azon a tudományos ülésszakon, amelyen a fémek meleg megmunkálásának kérdését vitatták meg. Ez

alkalommal a folyékony öntvény nitrogénnel való kezeléséről, valamint az öntömárg széndioxidtal történő erősítéséről tartottak hasznos és értékes előadást.

A mérnökök és technikusok bizottságára nem téveszt szem elől a műszaki propaganda egyre szélesebb körben való elterjesztését sem. A Technica nouă című faliújságon például a cikkek mellett képek is jelennek meg, amelyek bemutatják a technikai újításokat, gépeket és szerszámokat.

1.

Vidám mosollyal az ajkán lépett a kiságyhoz és gyöngéden, nagyon gyöngéden, úgy, ahogy csak az anyák tudják, megerintette alvó kislánya vállát.

— Lenutám, ébredj, kicsikém! A hasikádra sűt a nap te kis lus...

Nem fejezte be a mondatot. Kétségbeesetten rázni kezdte a lánykát, miközben szinte eszelősen szölgölgött:

— Lenuta... Lenuta, ébredj, mi van veled?!

De a gyermek nem mozdult. A főleje hajló anya, inkább ösztönösen, minisem tudatosan kapott az apróság kacsájához, arccsájához és elemi erővel robbant ki belőle a félelem:

— Anyám, hideg mint a jég! — sikoltotta. — Meghalt a gyermekem!!! — és féldálmán rogyott az ágyra.

— Mit beszélsz?! — rontott be a konyhából a nagymama és ölbekapta az apróságot. Paskolni kezdte jobbról-balról a sápadt arccsájkát, de a gyermek feje élettelenül billent hátra.

— Hamar, hamar az orvost... — tört fel a fájdalom az öregasszonyból is.

2.

Ami ezután történt, arra maga sem emlékszik pontosan. Mint valami sűrű ködgomolyból, úgy tűnik fel lelke mélyéből az esemé-

VASÁRNAPI RIPIORTUNK

ILENUTA ÉL!

nyek. Az, hogy kifulladás rohant, rohant a gyermekkel a karján a közeli orvosi rendelő felé. Egész valóját egyetlen döbbenetes gondolat töltötte be: „Meghalt a gyermekem!” A szorosan összedrúllt, szederjes ajkak üzték, hajszálak előre, miként a fergeleg.

Ki tudná ma már megmondani, hogyan támolygott be a doktorhoz. Hiába kérdezték, szölgölgött, nem tudott egyebet válaszolni, csak azt, hogy „tegnap még semmi baja sem volt... tegnap még semmi baja sem volt!”

Anyák, csak nektek adatott meg, hogy annak a mlyésesen mély kétségbeesésnek a szabadkákápiantatokat, amely akkor Caia Paraschivában látogott. Nektek, akik szívetek által hordoztatok az új élet ígértét.

Az első injekció, mintha nem is a pergamenkalvánny, bársonyos bőr alá hatolt volna, hanem az ő fájdalommarcangólia, eleven lelkébe.

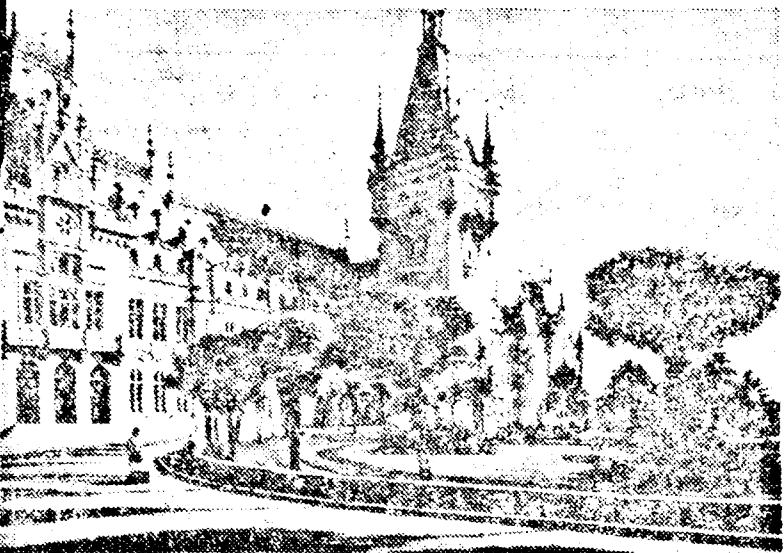
3.

Ugy kellett feltámoogatni a mentőkocsiba, mert járlányi ereje sem maradt. Súlyosan nehezedett ernyéd karjaira a pehelykönnyű gyermek még állóban is. Mintha őt is elhagyta volna az élet, csak

4.

Parányi, hőszi, üvegezett ajtó körtem. Lenuta ott jékszik csupaszon az ágyon, körülötte fehérköpenyes, idegen emberek — Vasilovici Romulus főorvos, a Gyermekkorház igazgatója, Barabás Denisa és Giugiulean Ion szakorvosok, Fekete Mária asszisztens és a többiek. De Caia Paraschiva nem ismeri őket. Számdra idegenek valamennyien. Csak azt tudja, hogy kivételé karjából a

MŰVELŐDÉS

A Iasi kulturpalota és muzeum impozáns épülete.

Emlékezés a nagy elbeszélőre

Ion Creangă halálának 75. évfordulója alkalmából az ország iskoláiban a tanárok ismertetik tanulóikkal a nagy elbeszélő életét és művét. Az IMSZ- és pionírszervezetekkel karöltve jeleneteket írtak a Gyermekkori emlékekből, s e jelenetekben a tanulók alakítják a személyeket. Ezenkívül a Román NK Történelem- és Nyelv-tudományi Társaságának tartományi fiókja iskolás kirándulásokkal rendeznek Humulesti-re, az író szülőfalujába és Iasi kunyhójához.

A fővárosi Tandarica Színház, valamint a Iasi, kolozsvári, temesvári és más bábszínházak külön előadásorozatokat rendeznek Creanga legnépszerűbb meséinek bábjáték-változataival.

Creanga napok alkalmából

Cukurigú Nagybojár

A kakas, amint ment, mendegélt uton, egyszer csak valami zacs-félét pillantott meg a földön. Har-lehajolt érte, kibontotta a zságot s láncosak: két szép fényes darab hullott a lába elé.

Most már nem csüszteztette bugyja a taraját. Még hogy azt mondja: a gazdája: mihaszna, ingyenélő? A most megmutatja: mit tud! Hagyiszi neki a pénzt s úgy megőrül szegényember a váratlan ajándéknak, hogy ezenul tejből-vajból jürösztli elizott jószágát.

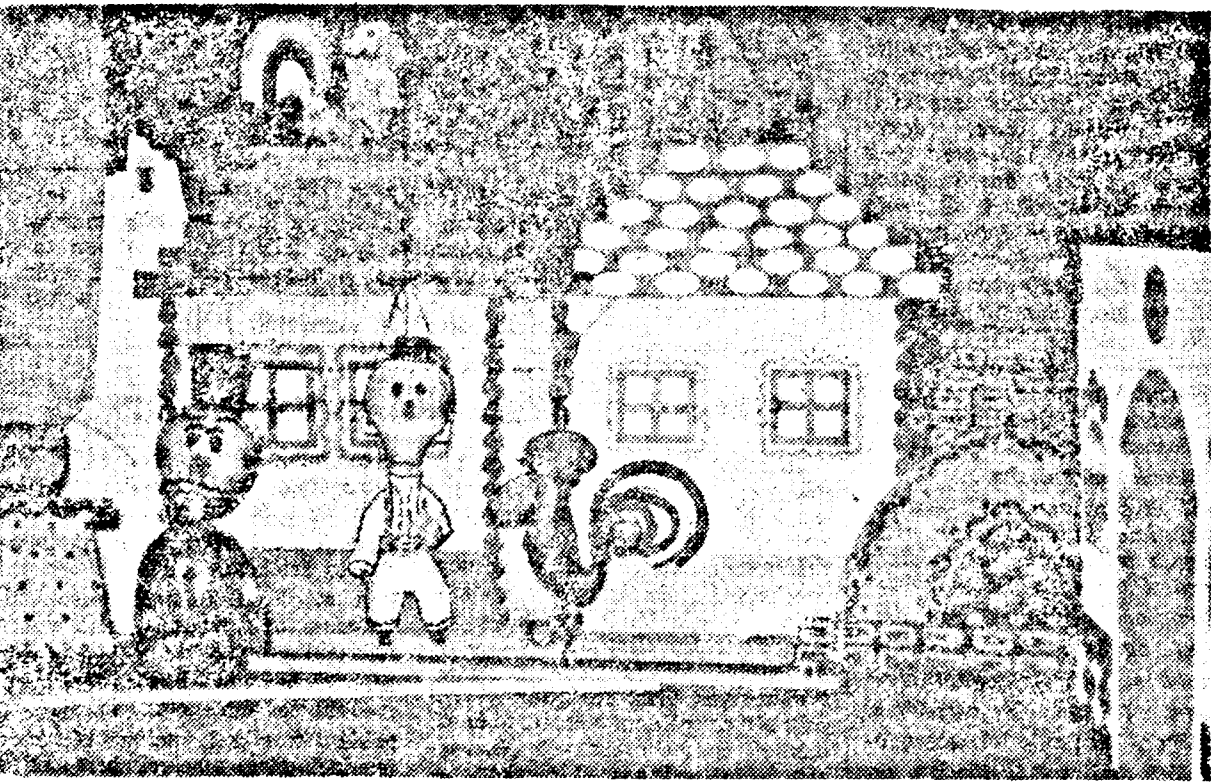
Igy is történt. Csakhogy a gazda és a kiskakas öröme sajnos nem káig tartott. A talált szerencsét hírt vette a nagy bojár, aki vámban ott termelt a szegényember házában és magának követelte a pénzt.

— Az én földemen találtátok, en-mi-illet — mondta ellenmondást nem tűrő hangon. S mit volt mitennie a szegényembernek, oda kellett adnia a pénzt.

De bezzeg a kakas nem tudott lenyugodni a pénz elvesztésébe. Iment a bojár házába és kérte, tettele jussát...

A gyermekek által kedvelt, csodálatosan szép Creangă mese igazán harcoló kis kakasa bizony nem hagyta magát. Bár a bojár arancsára a szolgák kulba dobák, majd a tüzes kemencébe vetik, utána pedig az istállóba ártják, mindenholon ügyesen kirabolad, sőt élete veszélyeztetésével visszazsárolta gazdájának a pénzt.

A mesékönyv piros taraju, em-erhangon beszélő kakasa néhány ele meglevenedett Veres Deső zóbrásmester műhelyében. Most edig peckesen lépett a bábszín-áz lenyérnyi színpadán, hogy sze-aebe vágja a mindenható nagyur-ak az igazságot: „elloplád a pénz-ecskémet, mint ahogy egész va-lyonodat harácsolásból, a szegény-emberek kifosztásából szereztad”. Menyi igazságérzet, az elnyo-ott és jogfosztott nép mélyseges szeretete csendül ki a 75 évvel ez-

A kis kakas vissza követeli a bojáról a tőle jogtalanul elcsent pénzecskét. Jelenet a Punguta cu doi bani című Creangă mesejátékából, melyet az aradi Bábszínház e hónap végén műsorra tűz.

LÁTOGATÁS

néhány nagy múzeumban

A napokban tértünk vissza tíz-napos tanulmányutunkról. Kettő indultunk el az aradi múzeumból, hogy megtekintsük az ország néhány rangos muzeumát. Legelőbb célunk a tapasztalatszerzés volt, látni, tanulni, mindazt elsajátítani, amit később itthon hasznosítanunk mindennapi munkánkban. Ezen túlmenően utunk során sok-sok kulturális élményben volt részünk, amelyek sokáig emlékeztesek maradnak számunkra.

ELSŐ ALLOMASUNK a főváros volt. Itt több, mint harminc múzeum között válogathattunk. Elsősorban ezuttal a történelmi muzeumok érdekelték. Utunk először a Bukarest Városi Történelmi Múzeumba vezetett. A neoklasszikus stílusú épület, amely ma építészeti műemlék, 1835-ben emelkedett. Belső részét értékes freskók, s gazdag ornamentika díszíti. A palota termeiben — ahol a századforduló éveiben a főváros előkelősége mulatott, szórakozott, a két világháború között pedig tömeges vállalatok rendezték be — ma Bukarest haladó kultúr-öröklését, hagyományait őrzik. A múzeum négy részre van osztva, az okor, a kövőkör, a kapitalista, valamint a szocialista építés kora — tudományos alapon mutatja be a város fejlődését. Igazlamos, érdekes, tanulságos, hazafiasságra serkentő összképet nyújt ez a múzeum a főváros múltjáról. Szemünk előtt szinte lepergett az oly sok vért ontó város története s kidomorodó a dolgozó tömegek szerepe a nagy történelmi eseményekben.

A múzeum egyik különálló osz-tályaként működik a „Severeanu gyűjtemény”, amelyet szintén meglátogattunk. Severeanu Gheorghe doktor hazánk egyik legte-lyentelesebb numizmatikusa volt. Mint szenvedélyes régiséggyűjtő 40 éves tevékenysége során érle-kes hazai és külföldi antik tár-gyakat és érméket vásárolt. Halálakor, 1939-ben körülbelül 15 000 darabból álló gyűjteményt hagyott hátra, melyben rákadtunk Arad-on feltárt hét dák ezüstérmére (I. e. II. századból).

KÖVETKEZŐ UTUNK az RNK Akadémiájának régészeti muzeu-mába vezetett. Itt érzékelhetjük az ember csak igazán, hogy népi de-mokratikus államunk éveiben mily-en óriási lendületet vett a régé-szeti kutatás. A múzeumban évez-redekre visszamenőleg az ország egész területéről találhatunk tár-gy-élményeket. Az egymást követő történelmi korszakok bemutatásá-val átfogó képet kaphatunk az em-beri társadalom fejlődéséről.

A múzeum legértékesebb műkin-cse közé tartozik a messi földön híres tizenkét tárgyból álló piet-roasai arany kincslelet, a népván-dorlás korszakából. A múzeum másik büszksége egy arany si-kak, amely a maga nemében e-gyedülálló az egész világban. E-leletere Poiana Prahova-n találták rá véletlenül, minden bizonnyal egy törzslónok viselhette még az időszámításunk előtti V.—IV. szá-zadban.

A múzeum sok tanujelét őriz a dák kultúrának is. Láthatunk itt kézműipari és mezőgazdasági szerszámokat, fegyvereket, éksze-

reket, érméket, edényeket stb. Egyesek az ország déli települé-seiről származnak, mások Dacia fővárosából, Sarmisegetuzából ke-rültek ide és Decebal dák király emlékeit idézik.

NEM MULASZTOTTUK EL felkeresni a Központi Katonai Mu-zeumot sem. A múzeum 1959-ben nyílt meg egy volt gyalogos tisz-tiskola épületének 36 termében. A kiállított tárgyak hatáson szor-méltatják a fegyverzet és az e-rődtípusok évszázados fejlődését, valamint a román nép független-

Útjegyzet

ségi harcait. Megismerkedhetünk itt a román nép nemzeti szabad-ságáért és társadalmi haladásáért vívott hagyományait.

A múzeum gyűjteményében ör-zött értékes, eredeti anyagok kö-zött láthatjuk Stefan cel Mare im-már 500 éves két zászlaját és a nagy moldvai fejedelem kancellá-riájának több okiratát. Itt látha-juk továbbá Tudor Vladimirescu kardját és a Tudor vezette 1821-es parasztfelkelők zászlaját „Remény és igazság” felirattal. A kiállítási termek sok emléket őriznek a Ro-mán Országok egyesülésével (1859), majd az 1877—78-as füg-gelenségi háborúval kapcsolat-ban.

UTUNK KÖVETKEZŐ ALLO-MASA Iasi volt. Itt ugyancsak minden fővárosi színvonalon áll. A város központja, az Unirii tér, 8—10 emeletes toronyépületeivel, gyönyörű üzletsoraival valósággal lenyűgözi az embert. A teret népi motívum csiszolt mozaik kö-díszíti. Ugyancsak a tér díszé Ale-xandru Ion Cuza hatalmas emlé-k-műve is.

Iasit különben az emlékművek városának is nevezhetjük. A kul-turpalota előtt áll Stefan cel Mare impozáns lovasszobra, a Nemzeti Színház előtt Vasile Alecsan-dri, a Központi Egyetem előtt M. Kogălniceanu és A. Xenopol, az Egyetemi Könyvtár előtt pedig M. Eminescu emlékműve. És a példá-kat sorolhatnánk tovább.

Iasi egyetemi város is! A hall-gatók száma jelenleg 17 000. Nagy élményben volt résznünk, mikor fel-sztráltunk a Copou dombra, ugyan-itt terül el az egyetemi város-rész. Kilométernyi hosszúságban gyönyörű fásor húzódik, a sétány egyik oldalán szinte katonás rend-ben sorakoznak a különböző fa-kultások (orvosi, mezőgazdasági, politechnika stb.). A sétány másik oldalán találjuk az egyetemisták infirmitásait, étkezdéit, klubjait. Kísérőnk megjegyezte, hogy ilyen feltételek között még sohasem éltek a diákok, mint manapság. Mindjárt a szomszédságban talál-juk a sportstadiont és városi par-kot is. Kevés pihenés után felke-restük Mihail Eminescu háztáját, amely a város egyik nevezetessé-ge.

EZ A VÁROS MOLDOVA kul-turális életének központja volt mindig és az maradt máig. Itt lá-tálhatók az ország egyik legszebb operaszínháza, amelyet a század század második felében építettek.

Hatalmas Kulturpalotája pára-f-lan a maga nemében. Itt kapott helyet Moldova történelmi, népra-jzi és közpözümvészeti muzeuma. A közel 1000 teremben kiállított sok-rétű muzeális anyag valósággal csodálatba ejti a látogatót. Szent-tanulni lehettünk az igazán korsze-rű muzeumi rendezésnek és az a-nyag szakszerű osztályozásáról is képet alkothattunk magunknak. Jegyzetfüzetünk kezdett már tel-jesen betelni feljegyzésekkel, pe-dig még sok más látnivalónk ma-radt hátra.

Utunk következő állomása a helybeli Ion Creangă emlékmú-zeum volt. Ez éppen átrendezés alatt állott s készülődtek a leg-népesebb román prózáiról halála 75 éves évfordulójának megünne-p-lésére.

Még egy érdekes hírt hallottunk Iasi-ban. Az RNK Akadémiája Iro-dalomtörténelmi Intézetének egyik kutatócsoportja most azon dolgo-zik, hogy a közeljövőben M. Sa-doveanu emlékmúzeumot létesítsen a nagy író Iasi villájában a Co-pou-dombon.

Kellemes emlékek távoztunk Iasi-ból és északnyugati irányban folytattuk utunkat, Vatra Dornei, majd Kolozsvár érintése után Nagyváradra érkeztünk, ahol két napra megszakítottuk utunkat. Az itteni történelmi muzeumot a kö-zelmúltban rendezték át és kor-szerűsítették. A jövő évben az aradi múzeum is hasonló munká-latokhoz kezd, éppen ezért sok értekes tapasztalattal lettünk gaz-dagabbak.

Tanulmányutunk nem volt hiá-bavaló. Hazatérve, jegyzetfüzetein-kezt újabb fellepoztuk és kiragad-tuk belőle mindazt, amit további munkánkban hasznosíthatunk.

Dörner Egon és Kiss Miklós muzeológusok

ARNOLD SLUCKI
(lengyel költő)

Köszöntelek, Hunyad!

Köszöntelek, Hunyad!
Zöld hegyvidék, te vendégfogadó!
Szabad földek, mint meleg ölelés.
Vajdahunyad! Szívöböl köszöntelek!

Forrasa vasnak
és kemény acélnak,
Köszöntelek, Hunyad!
Hegyed lejtőin ugy szál most alá
füstöd, mint hajdan legelő juhnyájak.
A völgybe veszte parányi templomocská,
az idő s korom feketéje belepte.
Házak, fasorok s mezőkre ugy hull most le
a gyárak hamuja,
mint szürke harmaf.
Saját szememmel láttalak, Hunyad!
Csakánkok villantak vállalkról
szorgalmas lakóidnak,
amint a hosszú ösvényen kigyózza,
ballagtak le sorjában a hegyekről.

Megálltam s hosszan csodáltalak téged,
Hegyeid ormát fölgyújtotta a Nap.
Heve ellen nem védett kalapom.
Az állomásom egy parasztemecske
sétált alá s föl a sinek között.
A mozdonynak gözében ugy lebegtek
szoknyája, fátyla s könnyű kis köténye
mint tengeren fehér hajóvitorla.
A vagonok a sinen csikorogtak.
Köszöntelek, Hunyad!
Zöldellő hegyvidék,
barátságos, meleg,
mint meleg, szerető szív!
Mint nagy gyűrű a zöld hegyek között,
mint gyűrűre az igaz barátság.
Az acél fényében tündöklőve,
fényed el-kiragogy mesze-messze.
Vajdahunyad! Szívöböl köszöntelek!

SERESTÉLY BÉLA
fordítása

A délutáni órákban rendszerint benépesül a Cukorgyár kulturterme. A délelőtti váltásban dolgozó énekelni, táncolni szerető fiatalok jönnek ilyenkor az új műsorszám próbájára. Képünk a műkedvelő együttesek nemrég megtartott seregszemléjén készült a gyár sok reményre jogosító táncscsoportjáról.

Dürrenmatt: FIZIKUSOK

szettörténetet hallgatott. Megpró-bálkozik a festéssel, később a rádió és televízió munkatársa, majd figyelemre méltó tevékenységet fejt ki mint újságíró és színi-hírlő. E sokirányú próbálkozás u-tán állapodik csak meg az irodalomnál, pontosabban a drámanál és rövid idő alatt előkelő helyet vív ki magának. Első színpadi mű-ve az Igy volt ez megírva, ame-lyet 1947-ben mutat be a zürichi színház. Ezt követi A vak és az An-gyal szállott Babilonba című Gyors egymásutánban hódító utra indulnak az európai és a világ legjelentősebb színpadain. A nagy Romulus (1949), amelyet 1957-ben átdolgozott), a Mississippin ur há-zassága (1952) és a többi hazai színpadon is bemutatott Az öreg hölgy látogatása (1955) című alk-tásai. Említsük még meg az A. Frank-ot (1960), majd legújabb műveit: Herkules és Augias iszlá-lói, Fizikusok. Egy görög férfi ke-resi asszonyát. Dürrenmatt ir rá-diójátékokat, szatirikus prózát, sőt még hűnügyi regényeket is. Drá-mairól munkásságának elismeré-seként 1958-ban az „Italia”, majd később a svájci „Schiller”-díjjal tüntetik ki.

Valamennyi színpadi művének uralkodó vonása az abszurd tragikum. Egyik tanulmányában Dürrenmatt pontosan megfogal-mazza művészi hitvallását, kijel-entve, hogy az atombomba korá-ban a komédia az egyetlen színpa-di forma, amely alkalmas a tra-gikumot is kifejezni. Es valóban, mennyire a kapitalista világrend-szer lényegéhez tartozik például a tudomány visszás helyzete: egy-

rész a lázas sietség, amellyel az atomszerkezet legvégső titkainak feltárásán fáradoznak, másrészt az eszevesztett buzgalom, amellyel az emberi társadalom és civilizáció megsemmisítését készítik elő, ép-pen e felfedezések büns felhaszná-lásával. Lehet-e ennél grotesz-kebb helyzetet elképzelni? Az im-perialista burzsoázia, amely kész megsemmisítésbe taszítani az e-gész emberiséget csakhogy elke-rülhesse pusztulását, mint osz-tályt, már nem lehet igazi tragi-kum forrása.

A kiváló svájci író művészetének

A temesvári Állami Színház vendégjátéka

leglényegesebb vonása, hogy kér-lehetetlenül őszinteséggel mutatja be azt a világot, amelyben él és könyörtelenül elítéli azt az ember-telen társadalmi rendszert, amely megérett a pusztulásra. Pessimis-ta jövőbelátása nem akadályozza meg abban, hogy felfedje a mai ka-pitalista társadalom jellemző kon-fliktusait, amelyit egy elmulásra ítélt világ kritikáját. Dürrenmatt nem a közvetlen valóságot, hanem az e valóságról alkotott gondol-a-tait, véleményét viszi színpadra. Eljárása sok vonatkozásban hason-lít a Bertholt Brecht-éhez. Különö-sen a Fizikusok-ban használja bőkezű-en a groteszk ábrázolásmód min-den lehetségesét. E darabjának mondanivalójáról különben maga a szerző a többi között ezt írta: „Az emberiségnek meg kell érte-nie, hogy valamennyien ugyanab-

ba az ágha kapaszkodunk, ugyan-azon az ágon élünk. A Fizikusok figyelmeztetés. A darab azt az el-késeredett kísérletet mutatja, a-mellyel egy tudós igyekszik eltit-kolni nagy felfedezését, de éppen ez juttatja egy eszelős bűnöző keze-re. Meggyőződése, hogy a leg-bonyolultabb és legsúlyosabb tár-sadalmi kérdéseket csakis a gon-dolkodó emberek közösségének e-gyüttös erőfeszítése oldhatja meg. A Fizikusok nem a tudomány el-len íródott, hanem azok ellen, akik visszaélnék vele. A darab arra fi-gyelmeztet, hogy ma, a politikai ellentétek által feldarabolt vilá-gban, a tudomány előidézhethi az egész emberiség megsemmisülé-sét. A tudomány mindennapi ke-nyere a béke. Enélkül nincs lét-alapja és nem töltheti be hivatal-sát.”

A Fizikusok temesvári előadá-sát Anatol Constantin ren-dezte. Dürrenmatt különös vilá-gának színpadra vitelénél alapvető követelménynek tartotta ennen a leglényegesebb elem, a kétségbe-esés komikumának kidomorítását. Az érdeklődés reflektorfényét Mö-bius-ra, a főhősre és az ő sorsán keresztül arra a tudós típusra irá-nyítja, aki ideig-óráig még hisz a passzív félrevonulás helyességében, aki lehetségesnek tartja az egyéni szabadság megővését a kapitalista dzsungelben. E törekvés érvénye-sítését mindvégig feszült légkörű előadást eredményezett és néha-n kitűnő alakítással ajándékozta meg a nézőket. Említést érdemel min-denekelőtt Leahu Gheorghe ér-dekes művész Möbiusa, aki rendki-vül plastikusan, sokszínűen állí-

totta elénk az önmagával, a ráne-hezedő felelősséggel küzdő, a külső hatalmasságok vasmárkában ve-gődő tudós vívódását. Emberi kö-zelségbe tudta hozni Möbius kü-lönös, bonyolult figuráját, amelyben hideg józanság, megszállottság és lírai melegség ötvöződik bizarr egységbe. Az est másik emléke-zetes alakítása kétségtelenül Gilda Marinescu, Mathilde von Zahnd doktorkisasszonya. Az ő esetében is sokoldalú és hiteles szereformá-lásnak lehettünk tanúi. Rideg szak-szerűség és háborzongató, sántái gonoszság egyaránt megfér ebben a testileg, lelileg torz vénkisasz-szonyban. Radu Avram Beutler-e (alias Newton) a hideg számítás-emette ki, Al. Ternovici Ernst Heinrichja (alias Einstein), főleg a kedélyességét, a művészi hajla-mokkal álcázott ravasságot hang-súlyozta. Monica Stettler apólonő rokonismeres egyéniség, azzá teszi komolyosságát, emberi felelősségér-ze-tet, Möbius iránt tanúsított vonzal-ma és gyöngédsége, a tisztá, tar-talmas életre való vágyódása. Do-ra Chertes visszafogott s mégis ne-mes szenvedélyű fűtő játékában ezek a vonások mind érvényre ju-tottak. Az előadás összképének, sa-játos légkörének megteremtését se-gítették elő a kisebb szerepekben Miron Netea, Geta Iancu, Stefan Iordanescu érdemes művész és a többiek.

A temesvári Állami Színház ro-mán tagozatának Fizikusok című előadása figyelemre méltó művészi teljesítmény. Sugárzóvív erejű, gondolatébresztő színházi produk-ció, amely élményszerűen tolmá-csolja az emberiség sorsáért aggó-dó nagy művész őszinte üzenetét.

Farkas Tibor

A gazdasági ismeretek gyarapítása — elsőrendű pártfeladat

A gazdasági építőmunkához szükséges ismeretek elsajátítása, a pártoktatás és a gyakorlat szorosabb összekapcsolása terén fontos szerepet hárul a gazdasági problémákat tanulmányozó körökre, amelyekben a gazdasági kérdéseket, az illető egység konkrét helyzetével és feladataival közvetlen kapcsolatban vitatják meg. Ezek a körök gazdasági ismereteket gyűjtenek fel a hallgatókat és ugyanakkor segítik őket, hogy felhasználják ezeket a termelési folyamat megszerkesztésében, szocialista egységeink fejlesztésében.

A rajoni pártbizottság nagy figyelmet fordít arra, hogy a párttagok és tagjelöltek öntudatának fejlődését, kommunista nevelését gazdasági ismeretek révén is elő-

mozdítsa. Míg az elmúlt esztendőben mindössze négy ilyen kör működött a rajon területén, ez évben öt állami gazdaságban, négy GTÁ-ban és 28 kollektív gazdaságban szervezték agrár és konkrét gazdasági tanulmányi köröket. A 37 körben 454 mezőgazdasági szakember, kollektív gazdasági elnökök, brigádosok, csoportfelelősök és más felkészült munkásokat betöltött ember tanult. A rajoni pártbizottság és az alapszervezeti bürokráciák gondoskodása folytán valamennyi helyen magas szakképzettséggel rendelkező mérnököket bíztak meg a körök vezetésével. A közelmúltban mindenütt megtartották az első előadásokat. Nézzük, milyen kérdésekről esett szó ezeken?

A fenti táblázat természetesen az állag terméshozamokat szemlélteti. Számos kollektív gazdaságban viszont, mint például a nagy-laki Victoriban és Muresulban, a nagy- és kisperegi kollektív gazdaságokban 5-6000 kilogrammos kukoricatermést is elértek. Készségtelen, hogy e kiváló gazdasági eredmények eléréséhez döntő mértékben hozzájárult Bartolomei Stefan, Mihaila István, Tekei Ferenc és a gépalomlás többi traktoristája is.

— Annak érdekében, hogy a jövőben fokozottabb mértékben járulhassanak hozzá a gépesítők a terméshozamok növeléséhez — mondotta az előadó —, szükséges 100 százalékban betartanunk a fejlett agrotechnikai előírásokat.

A jelenlévők figyelemmel hallgatták végig az igen érdekes, tanulságos előadást.

gramm szemeskukoricát, 20 000 kilogramm cukorrépát takarítottunk be egy-egy hektárról. A terméshozamok növekedésével egyidőben gyarapodott állatállományunk is — mondotta Köteles elvtárs.

Hogy állítását aláhúzza, a következő táblázatot mutatta be a hallgatóknak:

Állattípus	1962-ben	1964-ben
Szarvasmarha	953	1272
Sertés	1462	2490
Juh	952	1190
Baromfi	1875	13930

A továbbiak során az előadó részletesen ismertette a soronlevő feladatokat, kérte a jelenlévőket, tanulmányozzák a munkakörükben felvetődött problémákat, terjessze-

gramm szemeskukoricát, 20 000 kilogramm cukorrépát takarítottunk be egy-egy hektárról. A terméshozamok növekedésével egyidőben gyarapodott állatállományunk is — mondotta Köteles elvtárs.

Hogy állítását aláhúzza, a következő táblázatot mutatta be a hallgatóknak:

Állattípus	1962-ben	1964-ben
Szarvasmarha	953	1272
Sertés	1462	2490
Juh	952	1190
Baromfi	1875	13930

A továbbiak során az előadó részletesen ismertette a soronlevő feladatokat, kérte a jelenlévőket, tanulmányozzák a munkakörükben felvetődött problémákat, terjessze-

gramm szemeskukoricát, 20 000 kilogramm cukorrépát takarítottunk be egy-egy hektárról. A terméshozamok növekedésével egyidőben gyarapodott állatállományunk is — mondotta Köteles elvtárs.

Hogy állítását aláhúzza, a következő táblázatot mutatta be a hallgatóknak:

Állattípus	1962-ben	1964-ben
Szarvasmarha	953	1272
Sertés	1462	2490
Juh	952	1190
Baromfi	1875	13930

A továbbiak során az előadó részletesen ismertette a soronlevő feladatokat, kérte a jelenlévőket, tanulmányozzák a munkakörükben felvetődött problémákat, terjessze-

gramm szemeskukoricát, 20 000 kilogramm cukorrépát takarítottunk be egy-egy hektárról. A terméshozamok növekedésével egyidőben gyarapodott állatállományunk is — mondotta Köteles elvtárs.

Hogy állítását aláhúzza, a következő táblázatot mutatta be a hallgatóknak:

Állattípus	1962-ben	1964-ben
Szarvasmarha	953	1272
Sertés	1462	2490
Juh	952	1190
Baromfi	1875	13930

A továbbiak során az előadó részletesen ismertette a soronlevő feladatokat, kérte a jelenlévőket, tanulmányozzák a munkakörükben felvetődött problémákat, terjessze-

gramm szemeskukoricát, 20 000 kilogramm cukorrépát takarítottunk be egy-egy hektárról. A terméshozamok növekedésével egyidőben gyarapodott állatállományunk is — mondotta Köteles elvtárs.

Hogy állítását aláhúzza, a következő táblázatot mutatta be a hallgatóknak:

Állattípus	1962-ben	1964-ben
Szarvasmarha	953	1272
Sertés	1462	2490
Juh	952	1190
Baromfi	1875	13930

A továbbiak során az előadó részletesen ismertette a soronlevő feladatokat, kérte a jelenlévőket, tanulmányozzák a munkakörükben felvetődött problémákat, terjessze-

gramm szemeskukoricát, 20 000 kilogramm cukorrépát takarítottunk be egy-egy hektárról. A terméshozamok növekedésével egyidőben gyarapodott állatállományunk is — mondotta Köteles elvtárs.

Hogy állítását aláhúzza, a következő táblázatot mutatta be a hallgatóknak:

Állattípus	1962-ben	1964-ben
Szarvasmarha	953	1272
Sertés	1462	2490
Juh	952	1190
Baromfi	1875	13930

A továbbiak során az előadó részletesen ismertette a soronlevő feladatokat, kérte a jelenlévőket, tanulmányozzák a munkakörükben felvetődött problémákat, terjessze-

gramm szemeskukoricát, 20 000 kilogramm cukorrépát takarítottunk be egy-egy hektárról. A terméshozamok növekedésével egyidőben gyarapodott állatállományunk is — mondotta Köteles elvtárs.

Hogy állítását aláhúzza, a következő táblázatot mutatta be a hallgatóknak:

Állattípus	1962-ben	1964-ben
Szarvasmarha	953	1272
Sertés	1462	2490
Juh	952	1190
Baromfi	1875	13930

Készülődés Szilveszterre

Országsszerte fokozott előkészületek folynak a Szilveszter megünneplésére. A tengerparton több mint 20 nagy étteremben intézkedések történtek, hogy minél kellemesebb legyenek az ünnepnapok. Ez alkalommal a legjobb helyi zenekarok, számos művészegyüttes, köztük a tartományi néptáncs Brületul együttese és a konstanci Állami Színház művészei tartalmas műsort rendeznek.

Succava tartományban 17 étterem rendez szilveszteri mulatságot.

A természetjárás kedvelői a Succava tartományi Rarbu és Adincata menedékházakban, a Prahova-völgyi üdülőhelyeken, a bucegi menedékházakban tölthetik az ünnepet. Számos főkölai halgató a gyilkostói menedékházban ünnepli meg a Szilvesztert.

Schiff László

H E L Y T Á L L Á S

A labdarúgás rajongói zsúfolásig megtöltötték a lelátókat, s harsány hangon buzdították a zöld gyepen küzdő feleket. Vasutasaink közül sokan voltak ott a mérkőzésen s természetesen, hogy csapatuknak, a CFR együttesének szurkoltak. A jövőre részleg szerelvényvidéken bíztatták kedvencüket, Znorovschi loant, aki előtte való nap még ott szorgoskodott velük együtt a satupad mellett s a szél-szerelt gőzparipa beteg alkatrészeit győgytárgatta. S a középfe-dezet nem hozott szegényt rájuk. Kitűnően megállta helyét és segítőtársainak visszavenni az ellenfel támadásait.

A szerelők tehát joggal büszkélkedtek munkatársukkal...

A fiatal Znorovschi Ioan ma már nem lép pályára, de annál inkább kiveszi részét a Fűtőházban folyó termelő munkából. Igaz, hogy már nem a szerelvényben dolgozik, hanem más munkahelyen. Mozdonyvezető lett, s ezzel gyermekkori vágya teljesült.

Arckép

Azóta ismét eltelt öt esztendő. S most örömmel újságolja, hogy ez idő alatt mellékvágányokon dolgozott egy és ugyanazon a mozdonyon. Még a számát is mint-ha dédelgetve ejtené ki, oly nagyon szereti gépét. Nem is csoda, hiszen a 131-01-es számú mozdony öt évig állandó munkahelye volt. Ugy ismeri annak minden csavarját és mechanizmusát, mint a saját tenyerét. Szerinte ez így van jól, s mint annakidején a csapatot, e gépet sem akarja elhagyni huzamosabb ideig. Így még jobban megismerheti annak „szókásait” és közbelép, ha arra szükség van.

Ilyen kitarótt akkor is, amikor munkatársait kell választania. Több esztendőn keresztül dolgozott Ciudan Viorella, kinek helyét nemrég Fekete György váltotta fel. Annak ellenére, hogy az új munkatárs tíz évvel idősebb, mint ő, mégis nagyon jól megértik egymást. Szinte még gondolatokat is kölcsönösen kitalálják, segítik egymást s mindent teljes egyetértésben végeznek el. Így aztán eredményeik is a legjobbak közé tartoznak. Ez a baráti, elvtársi együttműködés eredményezte azt is, hogy a 131-01-es mozdony 400,30 kilométerrel többlet fusson két főjavítás között, mint azt a műszaki normák előírták. S ha arra gondolunk, hogy a mellékvágányokon lévő utak mily rövidiek, meggyőződhetünk arról, hogy bizony komoly erőfeszítéseket kellett tennie Znorovschi elvtársnak és kollégájának, hogy ilyen szép eredményt érjen el.

A fajlagos fűtőanyagfogyasztás terén is kimagasló teljesítményt értek el. Znorovschi brigádja még egyetlen hónapban sem dolgozott veszteséggel. Sőt mi több, havonta 18-20 tonna fűtőanyagot takarítanak meg. Ez bizony már szép összeg megtakarítását jelent. Pedig ők személyvonatokat vontatnak s itt elsőrangú célkitűzés a grafikon szerinti hajsza-pontosságú járat. Az 6 mozdony-naplójukba eddig még sohasem jegyezték be késést vagy állomások közötti leállást. De ez nem is történelmi, hiszen jókoraiban tartják gépjármű, amely fűtőadhatatlantól töltet közlekedőket városok-ig, vagy fordítva, s a dolgozók szárait szállítja pontos időben munkahelyükre.

Most nemrég pedig újabb lelkes vállalat lettek. Azt akarják, hogy az 6 gépük 100 százalékosan teljesítse a kihasználási műszaki normát. Ez azt jelenti, hogy csak minden második fűtőváltáson vesz majd részt az 6 gépjár.

Amikor Znorovschi Ioan vándor-utjáról hazatér, két kisfia és felesége fogadja. A nagyobbik fiú — a 12 esztendő — szenvedélyes „rádiótechnikus” és kérdésekkel zaklatja. Annak ellenére, hogy az ut igen farszós volt, mégis mindig türelmesen válaszol a kérdésekre, sőt még a rádiós könyveket is együtt „bujja” vele. A kisebbik csak négy esztendő — de mint a rokonok is mondják — teljes egészében édesapjára hasonlít. Elhal a gépekért, a mozdonyért pedig egyenesen rajong. A multkor is azzal állított ócsapja elé, hogy ő szeretne vele utra menni. Ezt a kívánságát az apa nem teljesíthette, de a gépet már muszáj volt közlekedőből bemutatni a pöttöm legénynek. S ugy gondolkodnak, hogy a csöpp legényke volt a legboldogabb, amikor édesapja teljesítette kívánságát. Pedig nem így van. Znorovschi Ioan volt az, kinek boldogsága a gyermekét is tulszármálta, hiszen benne lájja életcéljának követőjét.

Táután Gheorghe, a Fűtőház dolgozója

Amerikában veltük

MURESUL: Elők és voltak. STU-DIO: Elcsábítva és elhagyva. VEAC NOU: A szerelmes. IFJUSÁGI: Eg és mocsár. VICTORIA: Ciociara. PROG-RESUL (Ujrad): Az ördög viz-esése. SOLIDARITATEA (Gáj): Mindent Evárl. MIKELAKA: Szé-lhámosnő. CFR (Mosóczy-telep): Lovagok Klubja.

Az előadások kezdetének idő-pontja: MURESUL: 11, 14, 19, 21. STUDIO: 11, 14, 15, 16, 19, 21. VEAC NOU: 11, 14, 16, 18, 20. IFJUSÁGI: 11, 14, 15, 16, 19, 21. (Vasárnap délelőtt 11 órakor ma-tiné).

PROGRESUL: 16, 18, 20 (Vasárnap délelőtt 11 órakor ma-tiné). SOLIDARITATEA (Gáj): 16, 15, 18, 15 (Vasárnap 11, 14, 30, 16, 15, 18, 15). MIKELAKA: 17, 19 (Vasárnap 11, 15, 17, 19).

VASARNAP, december 16-án, fél 11 órakor: Harap alb; dél-után 4 órakor: Voinicii din deltá.

Vasárnap, december 13-án, dél-előtt 11 órakor: Ifjúsági hangver-seny.

Vezényel: JAN HUGO HUSS. Közreműködik: RIZARD BAKST zongoraművész (Varsó). Műsoron: BACH: III. branden-burgi verseny; ENESCU: Kamara szimfónia (bemutató); CHOPIN: 2. számú a-moll zongoraverseny; WEBER: Büvös vadász nyitány.

Az Arad tartományi MŰZEUM

megtekinthető vasárnap, kedden és pénteken délelőtt 10 és 13, dé-lután 4 és 7 óra között a Kultur-palota épületében. Legkevesebb 15 személyből álló csoportok szerdán, csütörtökön és szombaton a dél-előtti órákban is felkereshetik a muzeumot.

A muzeum alábbi osztályai te-kintethők meg: képzőművészeti tárlat, ókori történelem, az 1848-49-es forradalom muzeuma, a fla-mánd, holland, olasz, német és magyar festők kiállítása.

Megtekinthető még a Megvaló-sítások 20 esztendője Arad város-ban és rajonban című kiállítás is.

A város előre tekint, a jövőbe. Az aradiak valóra váltják álmaikat. A színek és méretek költői. A kö-művészek, műépítésszek, hegesztők, mérnökök újabb szépségeket vá-rzolnak elő belőlük, üvegűből és acélból. Létrejön a pályaudvar e-lőtti és a Romanilor uti új mikro-rajon. Az itt emelkedő tömbházak-ba 3000 család fog beköltözni. A városrendezési terv értelmében e két mikrorajon területén nem hon-tják le a jó állapotban lévő épüle-teket.

Az aradiak egyre újabb szépsé-gekkel gazdagítják, növelik váro-sukat.

(Az Agerpres közvetítésével)

Az aradi I.C.R.T.I. közli, hogy az Ajándékok

Hónapja keretében az Ipari termékeket érté-kesítő HKST egységeiben gazdag választékban találhatók a különböző ajándéktárgyak:

clpök, készítmények áruk, tá-s-kák, kesztyűk, sálak, nyak-kendők és egyéb női és férfi divatcikk.

Szerezze be idejében az ajándékokat!

Az aradi I.C.R.T.I. közli, hogy az Ajándékok

Hónapja keretében az Ipari termékeket érté-kesítő HKST egységeiben gazdag választékban találhatók a különböző ajándéktárgyak:

clpök, készítmények áruk, tá-s-kák, kesztyűk, sálak, nyak-kendők és egyéb női és férfi divatcikk.

Szerezze be idejében az ajándékokat!

KIRÁNDULÁSOK

A Carpati Országos Turista Hi-vatal tájékoztatása szerint 1965 első negyedében számos külföldi kirándulást rendeznek.

A Bulgáriába rendezendő há-romnapos társasgépkecsis kirándu-lás résztvevőinek lehetőségük nyí-lík Rusze, Plevna, Szófia, Tirmovo megtekintésére. Tizennégy napos kirándulások lesznek Csehszlová-kiába Budapest — Bratislava — Brno — Bradejovice — Karlovy

Vary utiránnyal s nyolcnapos uta-zásokat rendeznek Prágába és Bu-dapestre. Továbbra is megrendezik a Budapest — Prága — Brno — Bratislava kirándulókat. A Car-pati kirándulókat rendez a Né-met DK-ha Prága — Berlin — Lip-ce — Drezda — Budapest utiránnyal, a lipcei vásár megnyi-tása alkalmából pedig Prága — Lipce — Drezda — Budapest ut-vonalon. Más kirándulások utit-erében szerepel Karl Marxstad és Erfurt. Ezenkívül 7, 8 és 10 napos kirándulások lesznek Lengyelor-szágba Varsó, Lvov és Krakko megtekintésére. Hatnapos utazáso-kat rendeznek Magyarország fővá-rósába. A Szovjetunióba rendezett kirándulások utvonala Kisinyov — Odessza vagy Kisinyov — Kijev — Moszkva.

(Agerpres)

ION ARMAȘU

ARADI JEGYZETEK

Egyes városokról azt mondják, akárcsak az emberek, hogy van egyéniségük. Itt arról a különleges városokról, jellegzetességükről van szó, amely a sajátos fejlődési kö-rülmények folytán alakult ki.

Aradnak megvan ugyan a ro-kenovonsái a régi erdélyi települe-sekkel, de alföldi város lévén, Brassótól vagy Szabentől eltérően nyugodt, kiegyensúlyozott képet mutat. Széles, napsütéses utcák, kényelmes járdák jellemzik. A vá-rs inkább szélességgel fejlődött. Az épületek nem törik az ég felé. A jelen bátran változtat ezen a városképen, az új épületek a ma-gasba nyúlunk, anélkül, hogy meg-bontanak a harmóniát.

Aradon, a Maros-part fölött most is ott öröködi a Mária Terézia ko-rabeli vár, 1707-ben a város porrá égett. Az ugyanezen évben épült vár, a homlokzatán látható pár-ányi lövészárk, a csúcsos ablaku-örvény, ma is lenyűgöző lát-vány. Sűrű zöld növényzet borítja, mint bozontos szemöldök, a város fölött egykor örködő tornyot.

Néhány száz méterrel odébb a Maros partján található a Kültu-rpalota modern, impozáns épüle-tágas, márvánnyal borított termei-vel. E termekben őrzik a városi

muzeum sok értékes ereklyéje kö-zött, a szabad dákok római kor-beli használati tárgyait.

A Kulturpalota több termében ka-pott helyet a városi muzeum ké-pcsarnoka, ahol Grigorescu, Aman, Băncilă, Luchian festményekben, valamint híres magyar és olasz festőművészek vásznaiban gyönyör-ködhetünk. Az egyik teremből ze-nézso hallatszik. Az aradi Állami Filharmonia zenekara új darabokat tanul be. Az Állami Színház mű-vészei is új darabokat próbálnak.

A monumentális épület lábainál méltóságátjesen hűpölög a Ma-ras. Az aradiak szeretik a Marosi, a folyó állandó csoborgását, a ma-gas töltésen húzódo szép parti sé-tányt, amely fölött vöröses-barna galambrajok röpködnek.

A város e részéből könnyen el-juthatunk az ipari negyedekbe. Aradnál kapcsolatban az ember a-karatlanul is a vasutovonalainkon közlekedő elegáns vonatokhoz, az üzletek kirakatában látható texti-lanyagok színpompájára és az au-tomatikus vezénylésű modern esz-tergárgá gondol.

Az aradi Szerszámgépgyárban világhírhétet ábrázoló táblát lát-hatunk. Az egyik pontról két se-lyemszálak indulnak ki különböző

lette szükségessé annak a tanfolyamnak a megszer-vezését, amely október 15-én kezdődött vállalatunk-nál a minőségellenőrk részvételével. Az előadások-on a Szerszámgépgyár legnagyobb tapasztalattal és felkészültséggel rendelkező mérnökei beszélnek az időszerű kérdésekről, a minőségellenőrk fel-a-datáról és számos szakmai problémáról. A tanfo-lyam a hallgatók hat óráját veszi igénybe heten-ként, de az az általános vélemény alakult ki a kö-rükben, hogy megéri a fáradságot, hiszen egy-egy előadást, megbeszélést követően valamennyien tu-dásban gazdagabban távoznak az oktatásról. Az előzetesen elkészített tanterv biztosított nyújt ar-ra vonatkozólag, hogy az oktatásban résztvevő el-lenőrk elsajátítják mindazokat a tudnivalókat, a-melyek munkájuk szorosoz értelemben velt „mi-nőség” színvonalát biztosítják. Egyébként a fen-tebb említett tervezetben ilyen tárgyakat olvasha-tunk: matematika, technológia, műszaki rajz stb. Mindezek olyan kérdések, amelyekkel a minőség-ellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A minőségellenőrk naponta, sőt szinte óráról-órára találko-znak gyakorlati munkájuk során.

A JKSZ VIII. kongresszusa folytatja munkáját

BELGRAD. — C. Oprica, az Agerpres tudósítója jelenti: A Jugoszláv Kommunista Szövetség VIII. kongresszusa december 12-én bizottságokban folytatta munkáját. A kongresszusi küldöttek ugyanaznap plenáris ülésen hallgatták meg és hagyták jóvá a bizottságok jelentéseit. Jövőhagyták a JKSZ KB és a

Központi revíziós Bizottság tevékenységéről szóló jelentést, a JKSZ szervezeti szabályzatának módosításait és kiegészítéseit. A plenáris megállapította az új Központi Bizottság és az új Ellenőrző és Revíziós Bizottság feladatait. A kongresszus december 13-án befejeződik.

A RMP KB küldöttségének látogatása a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságban

BELGRAD. — C. Oprica, az Agerpres tudósítója jelenti: Péntek délelőtt az RMP KB Nicolae Ceausescu elvtárs vezette küldöttsége, amely részt vesz a JKSZ kongresszusán, a nemi elektronikai ipari vállalatokat látogatta meg. A küldöttséget elkíserte Stevan Doronski, a Szerbiai Végrehajtó Tanács alelnöke és Arso Milatovic, a Jugoszláv SZSZK bukaresti nagykövete. A vendégeket a vállalatvezetőség valamint a helyi párt- és állami szervek képviselői fogadták. A román vendégekkel ismertették a vállalat fejlődésének rövid történetét. A küldöttség tagjai behatóan érdeklődtek a termelés színvonaláról, a termékek önköltségéről, az alkalmazottak életszínvonaláról. Ezután megtekintették a vállalat főbb részlegeit.

A küldöttség ezután a nemi üzemek épületeit és a Cele-kulai emlékművet — koponyák tornya — tekintette meg. Ezen a helyen a törökök 1809-ben a Nis melletti cegani csatában elesett szerbek koponyáiból tornyot emeltek. A román vendégek tiszteletére adott ebédet Nicolae Ceausescu elvtárs és Radko Mitits elvtárs, a községi Szkupstina elnöke pohárköszöntőjében ültette a román és jugoszláv nép barátságát, a két ország és nép közötti együttműködési kapcsolatokat tovább fejlesztését. Ugyanaznap délután az RMP küldöttsége a több mint 3000 fős kábelt gyártó szövetkezeti Mosa Piade gyárat tekintette meg. Iovan Opacics vezérigazgató ismertette a gyár történetét és végigvezette a vendégeket az üzemosztályokon.

KETTŐS ÜNNEP

A kenyai nép december 12-én kettős eseményt ünnepelt: a köztársaság kikiáltását és a függetlenség kivívásának első évfordulóját. Nairobinban, az ország fővárosában és az ország más helységeiben az „Uhuru day” szót (a szabadság napja) jogos büszkeséggel ejtik ki, annak a népnek a büszségével, amely valóságos érellel nagy törekvést, a teljes függetlenséget. A köztársaság kikiáltásával Kenya teljesen megszűnt Anglia politikai alárendeltsége, még ha továbbra is a Commonwealth-nek.

A Kelet-Afrikában levő Kenya területét a tenger felől, a Nyugat-Nemzetektől, a Belgiumtól és a Hollandiától együttesen, a Kenya (Fehér hegy) hegylánc magas csúcsaitól övezett területen mintegy 65000 ember él, többnyire néger. Az ország gazdasági életének alapja a mezőgazdaság, számos törzs állattenyésztéssel is foglalkozik. A 75 éves idegen uralom következtében Kenya gyengén fejlett ország. Nehézpara egyáltalán nincs, gyengén fejlett bányáira külföldi társaságok kezében van. Ahhoz, hogy a fejlődés és a társadalmi haladás útjára lépessen, Kenyának mindenképp ki kellett vinnia politikai függetlenségét. Az ország történetét a brit hatóságok elleni szüntelen négerfelkelés jellemzi. Csak a második világháború után a négerek politikai szervezkedése feltételei között nyílt lehetőség a szabadságra. A nép törekvéseinek szószólója a Dzsomo Kenyatta vezette Afrikai Nemzeti Unió (KANU) volt. Az 1960-ban megalkotott párt programjának első pontja: az ország egysége és függetlensége. 1962-ben az ország alkotmányának kidolgozásával kapcsolatban tartott londoni konferencián a Kenyatta vezette küldöttségnek sikerült érvényre juttatnia

szempontjait a függetlenség tekintetében. Az első kormányt Kenyatta vezetésével 1963. június 1-én iktatták be s ugyanannak az évnek a végén Kenya elnyerte függetlenségét. A kenyai nép legfontosabb feladatának tekinti az ország gazdaságának fejlesztését. 1964. június 1-én Nairobinban közzétették az első gazdaságfejlesztési tervet. A tervnek megfelelően 1970-ig a globális termelés értéke 364 millió font sterlingre emelkedik. E cél elérésére az ország kormánya javasolta, hogy hat év alatt 317 millió font sterlinget ruházzanak be, s ebből 219 millió állami befektetés lesz. Ez megköveteli a mezőgazdaság termelékenységének növelését, a gyapot-, tea-, szőlő-, faanyag-termelés stb. fokozását. A fejlesztési terv előirányozza öntözőrendszerek építését a Tana folyón és a Kano síkságon, egyes tavak lecsapolását, új földterületek hasznosítását, utak építését. A villamosenergia hiánya arra késztette a kenyai kormányt, hogy megkezdje egy vízierőmű építését a Tana folyón. E gazdasági tervekről szólva, Dzsomo Kenyatta kijelentette: „Minden lehető erőforrást fel akarunk használni, hogy a következő hat évben erősen fellelődjünk a gazdaságban. Tervünk kidolgozásakor arra törekedtünk, hogy Kenya lakosai fontos szerepet töltsenek be az ország gazdaságában és jelentősen gyarapítsák a nemzeti jövedelemből őket megillető részt.”

Egy évvel a függetlenség kikiáltása után, a most köztársasággá lett Kenya az új életét építő országok sorában halad.

A. Dumitrescu

KÜLPOLITIKÁBAN

A Román Kultura Dekádja a Lengyel NK Koszalin vajdaságában

VARSO. — Gh. Gheorghita, az Agerpres tudósítója jelenti:

Koszalin vajdaságban december 10 és 20 között megrendezték a Román Kultura Dekádját. A tartományi múzeumban ez alkalommal megnyitott a „Bukarest a felszabadulás óta eltelt 20 évben” kiállítás.

Az esemény alkalmából mai román grafikai kiállítást rendeznek, román könyvkiállításokat, román filmnapokat és előadásokat tartanak a 20 éve szabad Romániáról. A helyi lap és rádió cikkekben és hírekben ismertette hazánkban a felszabadulás óta elért eredményeit.

Rövidesen összeül a NATO-tanács miniszteri ülészaka

PARISZ (Agerpres).

A France Presse kommentálja a NATO-tanács rövidesen összeülő miniszteri ülészaka és a külügyminiszterekkel közeli állókörre hivatkozva azt írja, hogy a sokoldalú nukleáris NATO-erők kérdését már az elején vita tárgyává teszik. Először Patrick Gordon Walker, Nagy-Britannia külügyminisztere szól majd fel, s kormánya megbízásából, valamint az amerikai kormány hozzájárulásával ismerteti a tagállamok képviselői előtt a nukleáris NATO-erők megalakításának angol javaslatát. A miniszteri ülészaka munkálatai

Befejeződött a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetjének ülészaka

MOSZKVA (Agerpres).

December 11-én befejeződött a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetjének ülészaka. Egyöntetűen elfogadták az állami népgazdaságfejlesztési tervre és a Szovjetunió 1965. évi költségvetésére vonatkozó törvényeket.

A jelentésekkel kapcsolatos vitán 67 képviselő vett részt. A felszólalók utaltak az ipar technikai haladásának, a minőség javításának és a mezőgazdaság fejlesztésének problémáira. A vitában nagy figyelmet szenteltek a vezetési és

tervezési rendszer tökéletesítésének.

A záróülésen Alekszej Koszigin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke összefoglalta az ülészaka munkálatait.

A Szovjetunió legfelsőbb Szovjetjének ülészaka L. I. Brezsnyevet, az SZKP KB első titkárát az Alkotmányozó Bizottság elnökévé választották N. Sz. Hruscsov helyébe, akit felmentettek a tisztség alól.

Ezután jóváhagyták a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje Elnökségének törvényerejű rendeleteit, amelyeket az ez év nyarán tartott IV. ülészaka után fogadtak el.

Az RNK kormánya társzerzőként csatlakozik Kambodzsa kormánynak kéréséhez

NEW YORK (Agerpres).

Mihail Haseganu, a Román NK állandó ENSZ-képviselője levélben közölte U Thant ENSZ-főtitkárral, hogy a Román Népköztársaság kormánya elhatározta, társzerzőként csatlakozik Kambodzsa királyi kormánynak ahhoz a kéréséhez, hogy az ENSZ-közügyes 19. ülészaka napirendjére vegyék fel a Kínai NK törvényes ENSZ-jogi helyreállításának problémáját.

HAROLD WILSON BONNBA LATOGAT

BONN (Agerpres).

A Német SZK külügyminisztériuma szombaton közölte, Harold Wilson brit miniszterelnök a jövő hónapban ellátogat Bonnba, hogy megbeszélést folytasson Ludwig Erhard nyugatnémet kancellárral.

VEGET ÉRT AZ OLASZ UJSÁGIROK SZTRAJKJA

ROMA (Agerpres).

December 12-én véget ért az olasz újságírók két napos országos sztrájkja. Amint a France Presse jelenti, a Lapkiadók Szövetsége befejezte, hogy december 15-én tárgyalásokat kezdjen az újságírók szakszervezetének képviselőivel az év végén lejárató kollektív szerződés felújításáról.

BOLGAR-DÁN ARUCSERE-EGYEZMÉNYT ÍRTAK ALA SZOFIA (Agerpres).

Szófiában aláírták az 1965-re szóló bolgar-dán árucsere-egyezményt. Bulgária gépeket, friss és tartósított gyümölcsöt és főzeléket, borkivét, faanyagot, szénfelmeget és más termékeket szállít Dániába, ahonnan gépeket, felszereléseket, vegyi termékeket, halat, fájlatokat stb. vásárol.

Az ENSZ-közügyes munkálatai

Az ENSZ-ben a program szerint a Közügyes elnöke bejelentette, hogy csak délelőtt üléseznek, mert az ENSZ az Emberi Jogok Napját ünnepli. Az Egyesült Nemzetek Szervezete 16. évét ünnepelt, 1948. december 10-én elfogadta az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát, amely meghirdeti minden ember alapvető szabadságjait, fajra, nemre, nyelvre vagy vallásra való tekintet nélkül.

A nyilatkozat elfogadása óta sok állam törvényhozását befolyásolta. Sajnos nem minden államban alkalmazták előírásait. Amint a dél-afrikai kormány apartheid-politikájának kiviszásával megbízott ENSZ-közügyes elnöke nemrég kijelentette a dél-afrikai rendszer anakronizmus, veszélyezteteti az Egyesült Nemzetek létét. Eljött az az idő, amikor már nem elegendő pusztán tudomásul venni egy ilyen helyzet létezését. Hatékony és határozott intézkedéseket kell tenni e helyzet megszüntetésére.

Jogfosztottságban élnek az angolok, a mocambiqueiek, a dél-rhodésiaiak és a föld más olyan területeinek népei, amelyek még gyarmati uralom alatt állnak. Ezek az állapotok nem tarthatnak sokáig.

I. Galateanu, az Agerpres ENSZ-külföldi tudósítója

A péntek délutáni ülés

NEW YORK. — I. Galateanu, az Agerpres külföldi tudósítója jelenti: A kubai ENSZ-küldöttség vezetőjének beszédét részletesen kommentálták, főként a latin-amerikai országok képviselőinek körében. Egyesek nyíltan ellenzik a régi kubaiellenes politikát és a folytatására irányuló próbálkozásokat.

A Közügyes péntek délutáni ülésén STEVENSON, az Egyesült Államok ENSZ-képviselője, a válaszával egyetértve, utalt a kubai küldött beszédének azokra a részeit, amelyek a kubaiellenes gazdasági blokádra és támadásokra vonatkoztak. Stevenson azt állította, hogy a nyugati féltek kormányainak kollektív és egyéni akciói — köztük a Kubával való kereskedelmi kapcsolatok korlátozása — „védelmi intézkedések”, s rámutatott, hogy a gazdasági zárlat a valóságban nem jár a várt eredménnyel, mert az utóbbi időben inkább és újabb államok kötöttek kölcsönösen előnyös kereskedelmi egyezményeket Kubával.

A Közügyes péntek délutáni ülésén a vita során felszólalt NIDHI BISTA, Nepal külügyminisztere, aki szorgalmazta, hogy a csanakajseksika-kormány képviselőit az

ENSZ összes szerveiben helyettesítsék a Kínai NK képviselőivel, majd a délkelet-ázsiai válságok helyzetét foglalkoztatták. Kijelentette, reméli, hogy az Egyesült Nemzetek lépéseket tesz a tagállamok integritásának megvédésére. A nepali külügyminiszter hangsúlyozta, hogy a Dél-afrikai Köztársaság kormányának rasszista politikája rendkívül súlyos veszélyt jelent a népek egyenlőségének elvére, s általában kereskedelmi hajókat bevezetőre, amelyek a kubaiellenes gazdasági blokádra és támadásokra vonatkoztak. Stevenson azt állította, hogy a nyugati féltek kormányainak kollektív és egyéni akciói — köztük a Kubával való kereskedelmi kapcsolatok korlátozása — „védelmi intézkedések”, s rámutatott, hogy a gazdasági zárlat a valóságban nem jár a várt eredménnyel, mert az utóbbi időben inkább és újabb államok kötöttek kölcsönösen előnyös kereskedelmi egyezményeket Kubával.

Ezután felszólalt SZUBANDRIO, Indonézia képviselője, aki azonnali függetlenséget követelt az összes gyarmati és félgymarmati népeknek. Az indonéz kormány nevében sikrasztalt a Kínai NK törvényes ENSZ-jogainak mielőbbi helyreállítását.

Libéria külügyminisztere szólt fel ezután, s elítélte a Dél-afrikai Köztársaság kormányának fajludó politikáját, sürgette a leszerelési kérdés megoldását.

A televízió mai műsora

8.50: Reggeli torna. 9: Gyermek- és iskolások műsora: Val-Érték kapitány kalandjai — Kiállítás a sivatagban II. (ismétlés). A nap, a víz és a kutys — film: Gyermekek postája. 10.30: A házasszony receptje. 11: Falműsor. Tartalmából: A TV interjúja: Millyen intézkedéseket tett a föld belterjesztésére? Faluhíradó: Előgyártott keretek alkalmazása a melegágyaknál. A munka gépesítése az istállóban; Az Al. Sahia stúdió dokumentumfilmje; Tudja-e, hogy...? Román népzene. A zenekart Traian Tiroclea vezényli. Szólisták: Aurelia Fatu-Radutu érdemes művésznő, Vasile Cananau. 19: TV híradó. 19.10: George Enescu fesztivál — dokumentumfilm.

19.35: Ion Creangă emlékest. Környezőkné Costache Antoniu és Stefan Ciubotaru, a nép művésze. 20.10: Az oroszán meséje — dokumentumfilm. 20.30: Marco del Monte kalandjai — játékfilm. 21.50: Claude Bolling könnyűzenei játéka. Befejezés: Hírek, sport, időjárásjelentés.

Hétfő, december 14.

19: TV híradó. 19.10: Iskolások műsora: Ifjú vegyészek. 19.40: Az első látogatás — játékfilm. 21.05: Lucia Stănescu szopránénekesnő, érdemes művésznő szövegét. 21.30: Telesport. Befejezés: Hírek, időjárásjelentés.

AZ ARAD-VÁROSI NÉPI EGYETEM programja

DECEMBER 14 és 26 KÖZÖTT

DECEMBER 14 — Kohászati iparunk büszkeségei — Resica, Vajdahunyad, Galac

Hornea Petru mérnök

DECEMBER 15 — A kisgyermek, óvodások és kis iskolások fejlődésének és nevelésének feltételei

Sarlău Grigore tanár

DECEMBER 16 — Váslé A. lecsandri élete és munkássága Olariu Ovidiu tanár

DECEMBER 17 — A román orvosi iskola

Dr. Leau Alexandru

DECEMBER 21 — A román vegyészett utódított a mai vegyipari kombinációk

Fătu Teodora tanár

DECEMBER 22 — A kisgyermek, óvodások és kis iskolások neveléséről

Péter Cornél tanár

DECEMBER 23 — Eminescu, a román költészett hajnalcsillaga Crisan Alexandru egyetemi lektor

DECEMBER 24 — A ragályos betegségek és azok megelőzése

Dr. Leau Alexandru

Az előadások délután 5 órakor kezdődnek. Mindegyiket vetítés, illetve szabad szemléltető anyag kíséri.

HETI SZEMLE

A Brit Guayana-i választások

Hét főtartották meg Brit Guayanában a választásokat a parlament 53 képviselőjének kijelölésére. A törvényes határidő előtt egy évvel megrendezett választásokat a volt brit konzervatív kormány erőszakolta ki Brit Guayana törvényes kormányának akaratára és Cheddi Jagan tiltakozásai ellenére. A választásokat a zavarok és bizonytalanságok hosszú ideje előzte meg. Ezt a helyzetet az idézte elő, hogy külső beavatkozás történt Cheddi Jagan miniszterelnöknek és kormánynak lemondására. Mint ismeretes, Cheddi Jagan a választások előtt tett londoni látogatásakor kérte, hogy a választások időpontját tolják ki mindaddig, amíg az országban helyreáll a rend és a nyugalom. Közvetlen válaszául, hogy Richard Luyt, Brit Guayana kormányzója a zavarokat úgy gyűjt felhaználna maga vette kezébe a hatalmat és elrendelte a rendkívüli állapotot.

London nem volt hajlandó teljesíteni Jagan kérését, sőt új választási törvényt rendelt el, amely a közvetlen képviselést helyett az arányos képviselést-rendszert vezet be. A L'Express című francia hetilap az új választási törvénnyel foglalkozva megírta, „a britek abban reménykednek, hogy Cheddi Jagan vereséget szenved a választásokon és Forbes Burnham vezető

tésével koalíciós kormányt juttathatnak hatalomra.”

A Cheddi Jagan-kormány már nem élvezte a brit hatóságok bizalmát, mert terve vette Brit Guayana azonnali és teljes függetlenségének kivívását, az ipar államosítását, semlegességi politikát folytatását és a kapcsolatok felvételét Kubával.

A kolonialisták beavatkoztak a választási kampányba is olyképpen, hogy önkényes intézkedésekkel hatálytalanították nagyszámú választó szavazóját, főleg az ifjakat, akiknek körében a Népi Haladó Párt és a Jagan-kormány sok hívet szerzett. Ugyanakkor sok választónak — köztük olyanoknak is, akik elhagyták Brit Guayanát és más országokban telepedtek le — törvénytelenül megengedték, hogy meghatalmazást uljan szavazzon. Richard Luyt kormányzó nyíltan beavatkozott a választási harcban az ellenzék oldalán. A választások napján több mint 2000 rendőrt helyeztek el a szavazóhelyiségekben, a rend fenntartására — és 1300 főből álló brit csapatoktólételeket vezényltek az ország különböző részeire. A brit hadihajók szakadatlanul Brit Guayana partjai mentén cirkáltak. Még ilyen körülmények között is azonban a legtöbb szavazatot (109 332) és a legtöbb mandátumot

a parlamentbe (53 közül 24-et) a Cheddi Jagan vezette Népi Haladó Párt szerezte meg. A sajtóügynökségek közvetlenül a választási eredmények kihirdetése után megállapították, hogy a lakosság többsége azért támogatta a párt programját, mert ez mindegyikük számára helyezi Brit Guayana teljes függetlenségének kivívását. Jagan pártja azonban nem tudta megszerezni az arányos képviselők rendszer által kívánt abszolút többséget a parlamentben, s így elűtötték attól a jogától, hogy egymaga alakítsa meg az új kormányt. Az újabb mesterkedések eredményeképpen a két ellenzéki csoport — a Népi Nemzeti

Kongresszus és az Egyesült Erő — a Jagan vezette Népi Haladó Párt rovására megállapodott a koalíciós kormány megalakításában.

A sajtóügynökségek híradása szerint a Brit Guayana-i parlamenti választások egyáltalán nem járultak hozzá az ország helyzetének normalizálásához. Brit Guayanában feszült helyzet alakult ki. Cheddi Jagan kijelentette, hogy a kormánykoalíció nem jelenthet megoldást Brit Guayana számára. A legújabb hírek szerint 1300 brit katonát és 3000 rendőrt irányítottak a területre, hogy elfojtsanak bármely népi tüntetést. Feltételezték azonban, hogy a széles népi támogatást a nyugat-európai politikai unió nyugatnémeti tervének érdemérl. De a jelek azt mutatják, hogy ilyen irányú küldetése nem jár sikerrel. A Schröder—Saragat találkozó után kiadott közleményre utalva az olasz sajtó hangsúlyozta, hogy a közlemény megfogalmazása „átlátszó”, hogy a nyugat-európai politikai unió problémájában nem került sor semmilyen konkrét kötelezettségvállalásra, annál is inkább sem, mert Olaszországnak megvan a maga egységesítési terve. „Csaknem minden félnek megvan a maga terve — írja az Il Popolo —, amelyet rá szeretne tulajdonítani a partnerekre és mindegyik megállapítja, hogy a többi partner terve nem nyújt kellő védelmet érdekei számára.”

Ugyanez elmondható a multilaterális erők kérdéséről is, amelyről a Corriere de la Sera azt írta, hogy a de Gaulle tartózkodása miatt aggodó nyugatnémet kormány mindent elkövet, hogy a

nyugat-európai politikai unió problémájában nem került sor semmilyen konkrét kötelezettségvállalásra, annál is inkább sem, mert Olaszországnak megvan a maga egységesítési terve. „Csaknem minden félnek megvan a maga terve — írja az Il Popolo —, amelyet rá szeretne tulajdonítani a partnerekre és mindegyik megállapítja, hogy a többi partner terve nem nyújt kellő védelmet érdekei számára.”

Schröder utazása különösképpen foglalkoztatja a megfigyelőket, annál is inkább, mivel az utóbbi időben a francia—nyugatnémet viszony megromlott. Ez annak tulajdonítható, hogy Bonn csatlakozott a multilaterális nukleáris erők ter-

véhez, s hogy nem tulságosan biztos álláspontot helyezkedik a közös gabonárák kérdésében. Márpedig a franciák szerint végső fokon ettől függ a nyugat-európai politikai unió megvalósítása. Jellemző, hogy Schröder látogatására olyan időpontban került sor, amikor „a francia—nyugatnémet viszony barométere olyan mélypontra süllyedt, amilyen a de Gaulle hatalomra jutása óta eltelt hat év alatt még sohasem volt” (Die Welt).

Római és párizsi megfigyelők hangsúlyozzák, hogy Schröder a két fővárosban tett látogatása alatt igyekezett meggyőzni tárgyaló partnereit a nyugat-európai politikai unió nyugatnémeti tervének érdemérl. De a jelek azt mutatják, hogy ilyen irányú küldetése nem jár sikerrel. A Schröder—Saragat találkozó után kiadott közleményre utalva az olasz sajtó hangsúlyozta, hogy a közlemény megfogalmazása „átlátszó”, hogy a nyugat-európai politikai unió problémájában nem került sor semmilyen konkrét kötelezettségvállalásra, annál is inkább sem, mert Olaszországnak megvan a maga egységesítési terve. „Csaknem minden félnek megvan a maga terve — írja az Il Popolo —, amelyet rá szeretne tulajdonítani a partnerekre és mindegyik megállapítja, hogy a többi partner terve nem nyújt kellő védelmet érdekei számára.”

Ugyanez elmondható a multilaterális erők kérdéséről is, amelyről a Corriere de la Sera azt írta, hogy a de Gaulle tartózkodása miatt aggodó nyugatnémet kormány mindent elkövet, hogy a

következő hónapokban elnyerje ennek bejegyzését.

Schröder a jelek szerint Párizsba került anélkül is inkább, mivel „de Gaulle tábornoknak szándékát áll megakadályozni a Német SZK részvételét a NATO sokoldalú nukleáris erőiben, s arra kéri Bonnt, hogy válasszon az atlanti integráció és a nyugat-európai együttműködés között” (Die Welt). Egyébként a párizsi sajtó nem tartja valószínűnek, hogy a nyugatnémet miniszternek sikerült közelebb hoznia francia kollégájának álláspontját azokéhoz, akik támogatják a sokoldalú erők amerikai tervét. „Nehezen hihető — írja a La Nation kormánylap —, hogy Schrödernek sikerült megállapítania a Párizs—Bonn kapcsolatokat romlását.” „Pesszimista fuvalat érezhető — írja a France Soir a Schröder—Couve de Murville találkozó után, a La Nation pedig megállapítja, hogy a Bonn és Párizs közötti viszony meglehetősen hideg.

Schröder londoni látogatását illetően a megfigyelők rámutatnak, hogy Bonn teljesen negatív álláspontot helyezkedik a nukleáris erő brit tervével szemben, amely atlanti nukleáris erők létesítését irányozza elő.

Igy tehát a bonni külügyminiszter előrelátólag az angol fővárosban sem számítat látványos eredményekre. Pedig a NATO miniszteri tanácsának ülészaka külsőben áll. A kétoldalú tárgyalásokon tett erőfeszítések ellenére az atlanti partnereknek valószínűleg mindent előlőrl kell majd kezdeniük.

I. Socactu az Agerpres kommentátora